

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an

la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casație și justiție, secțiunea I: Catilina Const. Tutunea și alții cu T. Chitez și alții. — Observațiune de S. R.*

Curtea de apel din București, secțiunea I: Ion Mărculescu cu Ath. St. Bolintineanu.

Tribunalul județului Suceava: Lucien Holoney cu Maria Meyerhofer și alții. — Observațiune de Ioan D. Filitti.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 7 Mai 1913

Președinta d-lui V. Bossy, consilier

Catalina Const. Tutunea și alții cu T. Chitez și alții

PREScripȚIUNE. — TITLUL DE MOȘTENITOR (PRO HEREDE) — POSESIUNE. — COMOȘTENITORI — ART. 1835 COD. CIV.

Dacă în cazul unui autor comun, o prescripție întemeiată pe titlul de moștenitor (*pro herede*) nu poate fi invocată contra altui comoștenitor, aceasta se explică prin faptul că, într'un asemenea caz, titlul ce servă de bază prescripțiunei fiind comun tuturor moștenitorilor până la facerea împărțelei, posesiunea nu are un caracter exclusiv cum trebuie să fie posesiunea care servă de bază unei prescripțiuni.

Atunci, însă, când un moștenitor găsește în succesiunea autorului său imediat un imobil care a aparținut succesiunii unui autor mai depărtat,

acest moștenitor poate să înceapă în persoana sa o posesie nouă, distinctă de a autorului său, care unită cu buna credință și cu titlul ce rezultă din calitatea sa de moștenitor poate să-l conducă la prescripțiune.

No. 338. — Casată, în urma recursului făcut de Catalina Const. Tutunea și alții, sentința tribunalului Romanai, No. 798 din 1911, în proces cu T. Chitez și alții.

S'a ascultat citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier V. Rômnicianu, și avocații părților în dezvoltarea și combaterea motivelor de recurs.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare tras din violarea art. 164 combinat cu art. 1858 și 1859 cod. civil:

Având în vedere că rezultă din sentința adusă în recurs, că intimații, în calitate de nepoți de frate ai lui Mircea D. Chitez, încetat din viață la 1880, au chemat în judecată pe recurente pentru a li se recunoaște dreptul la trei din cinci părți din pământul cu care a fost împropietărit unchiul lor la 1864;

Că, recurentele au opus acestei acțiuni că, după moartea lui de cujus, pământul a cărui împărțire se cere, a rămas în stăpânirea tatălui lor Dobrin Chitez, un alt frate cu de cujus, care l-a posedat dela 1880 până la 1891, când a încetat din viață, așa că ele au găsit acest pământ în patrimoniul tatălui lor și, ca moștenitoare ale lui, l-au stăpânit neîntreput dela 1891 până la 1907, așa că au dobândit proprietatea lui prin prescripțiunea de zece ani, cu bună credință și în baza titlului de moștenitoare

ale tatălui lor, care constituie un just titlu; că, tribunalul a respins prescripțiunea pe motiv că reclamații și pârâtele, fiind în același grad de înrudire cu de cujus, au un titlu comun și deci același drept în succesiune;

Considerând că, dacă în cazul unui autor comun tuturor eredităților, o prescripțiune întemeiată pe justul titlu de ereditate nu poate fi invocată contra altui co-ereditare, aceasta se explică prin faptul că într'un asemenea caz titlul ce servă de bază prescripției fiind comun tuturor moștenitorilor până la facerea împărțelii, posesiunea nu are un caracter exclusiv, cum trebuie să fie posesiunea care servă de bază unei prescripțiuni;

Că, însă, atunci când un ereditare găsește în succesiunea autorului său imediat un imobil care aparține succesiunii unui autor mai depărtat, acest ereditare poate să înceapă în persoana sa o posesiune nouă, distinctă de a autorului său, care, unită cu buna credință și cu titlu ce rezultă din calitatea sa de ereditare, poate să-l conducă la prescripțiune;

Că, în speță, recurențele au invocat ca bază a prescripțiunii, nu calitatea lor de nepoate și moștenitoare ale lui Marin D. Chitez, în care caz titlul lor ar fi fost comun cu acel al reclamanților, ci calitatea lor de fiice și moștenitoare ale tatălui lor, Dobrin Chitez, unul din cei cinci frați ai lui de cujus, de oarece în succesiunea tatălui lor au găsit pământul în litigiu;

Că, așa fiind, tribunalul greșit a respins prescripțiunea întemeiată pe titlul de hereditate, și motivul de recurs se găsește întemeiat;

Pentru aceste motive, casează.

Observațiune. — Chestiunea dacă calitatea de moștenitor este un just titlu care să poată sluji la dobândirea proprietății prin prescripție, este controversată. Înalta Curte hotărăște că titlul de *pro herede* fiind comun tuturor moștenitorilor până la facerea împărțelii, urmează că prescripția întemeiată pe acest titlu nu poate fi opusă unui comoștenitor, ci numai unui al treilea care nu are calitatea de ereditare. A se vedea în același sens cas. I, *Dreptul* din 1912, No. 64; D. Alexandresco, t. III, p. 310, nota 2 și autoritățile citate. În sens contrar, s'a decis că titlul de moștenitor fiind numai declarativ, iar nu translativ de proprietate, nu este suficient în nici un caz pentru uzucapiune. V. trib. Ilfov, *Dreptul* din 1904, No. 30 și *Cr. Judiciar* din același an, No. 37, cu observația critică a d-lui profesor Em. Antonescu; C. Iași I, *Dreptul* din 1913, No. 73 și tribunalul Iași, *Dreptul* din 1912, No. 1, cu observațiunea profesorului dela Iași.

S. R.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 18 Mai 1913

Președinta d-lui Oscar N. Nicolescu, prim-președinte

Ion Mărculescu cu Ath. St. Bolintineanu

CAMBIE. — ACȚIUNE CAMBIALĂ. — EXCEPȚIUNE. — CERERE DE AMÂNARE. — PROBĂ TESTIMONIALĂ. — JURĂMÂNT DECIZORIU. — ART. 349 COD. CIVIL.

Când într'o acțiune cambială intimatul nu produce în instanță nici o probă scrisă potrivit art. 349 cod. comercial, pentru susținerea excepțiunii ce invoacă, cererea de amânare pentru ca să prezinte acte noi ce pretinde că sunt în mâinile unei alte persoane, precum și cererea de a administra proba testimonială nu pot fi încuviințate, de oarece ele nu sunt de o grabnică soluțiune și întârzie condamnarea la plată a cambiei. De asemenea nici jurământul decizoriu nu poate fi admis, întrucât în speță nu sunt îndeplinite condițiunile cerute de art. 349 cod. comercial.

No. 22. — S'a prezentat apelantul personal, și intimatul asistat de d-l avocat Marinescu-Bolintin.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Ion Mărculescu contra sentinței comerciale No 1488 din 1912 a tribunalului Ilfov secția comercială;

Având în vedere că tribunalul, prin această sentință, admitând acțiunea intentată de intimatul inginer At. St. Bolintineanu, a obligat pe apelantul Ion Mărculescu și pe Ștefan Anton să plătească în mod solidar reclamantului Bolintineanu suma de lei zece mii, datorată pe baza unei cambii emise la 9 Mai 1912 și cu scadența la 10 August 1912, cu dobândă legală dela data scadenței acestei cambii și până la achitare, plus 100 lei cheltueli de judecată;

Având în vedere că apelantul tinde prin apelul său la reformarea acestei sentințe, pe motiv că a achitat o parte din valoarea cambiei de care reclamantul se servește în acest proces, iar în sprijinul susținerii sale a prezentat la înfățișarea din ziua de 23 Martie a. c. două chitanțe emise de la reclamantul At. St. Bolintineanu, una cu data de 27 Iulie

1912 și alta fără dată, fiecare de câte 2.000 lei, primiți de reclamant în comptul polițelor cu scadența de 10 August 1912, chitanțe pe baza cărora a cerut chemarea la interogator a reclamantului spre a declara dacă n'a primit aceste sume pentru polița ce reclamă cum și alte sume de bani fără chitanțe;

Având în vedere că cererea de chemare la interogator a intimatului, fiind admisă de Curte prin jurnalul No. 771 din acea zi, și el prezentându-se astăzi în persoană, apelantul a uzat de acest mijloc de probațiune;

Având în vedere că, din răspunsurile date de intimat la întrebările puse de către apelant, rezultă în fapt următoarele:

Că, reclamantul At. St. Bolintineanu a avut două cambii semnate de Ion Mărculescu apelantul de azi, și de St. D. Anton care însă n'a făcut apel, una în valoare de 8.000 lei și alta în valoare de 10.000, ambele cu aceiași scadență de 10 August 1912 și emise pentru vânzarea a niște materiale de construcțiune; că, din aceste cambii intimatul a primit în total suma de lei 8976 bani 90 cu care s'a achitat polița de 8.000 lei, iar din acea de 10.000 lei a primit 976 lei și 90 bani; că, a liberat chitanțe pentru toate sumele primite în care intră și cea de 2076 lei și 90 bani și că, în fine, mai are acum de primit în comptul poliței în litigiu de lei zece mii numai suma de lei 9023 și 10 bani la cât a și cerut a fi redusă acțiunea sa cambială;

Având în vedere că apelantul în urma acestui interogator a susținut că a făcut mai multe plăți de cât se recunoaște de intimat în comptul cambiei de zece mii lei; că el nu mai datorește decât suma de lei 3.500, și cere în dovedirea celor ce susține a i se acorda o amânare pentru a aduce alte acte ce pretinde că ar emana dela intimat, însă care se găsesc deținute de altă persoană, care nu figurează ca parte litigantă și a i se admite proba testimonială, și în fine declară că deferă intimatului jurământul decizoriu;

Având în vedere că intimatul se opune la admiterea cererei apelantului pe baza art. 349 cod. comercial;

Având în vedere, în drept, că legiuitorul în scop de întări creditul ce trebuie să aibă o cambie, nu a permis debitorului, acționat în plata unei cambii, să opună decât excepțiunile privitoare la forma titlului, la lipsa condițiunilor necesare pentru exercițiul acțiunii cambiale și excepțiunile personale aceluia care exercită această acțiune, cu condițiunea ca ele să fie lichide, de o grabnică soluțiune și în toate cazurile întemeiate pe o probă scrisă;

Considerând că intimatul nu produce în instanță nici o probă scrisă conform art. 349 cod. comercial, pentru susținerea excepțiunii ce invoacă;

Considerând că cererea de amânare pentru ca apelantul să prezinte acte noi ce pretinde că sunt în mâinile unei alte persoane, precum și cererea de a administra proba testimonială nu pot fi încuviințate, de oarece ele nu sunt de o grabnică soluțiune și întârzie condamnarea la plata cambiei;

Considerând de asemenea că jurământul decizoriu pe care apelantul voeste a-l deferi intimatului nu poate fi admis întrucât, în speță, nu sunt îndeplinite condițiunile cerute de art. 349 cod. comercial;

Considerând că astfel fiind și înlăturându-se modurile de dovedire cerute de apelant, opunerea sa la plata cambiei rămâne fără temei; că, dar, față cu recunoașterea intimatului că a primit din cambia în litigiu suma de lei 976 bani 90, acțiunea sa urmează a fi redusă la restul de lei 9.023 bani 10; deci din acest punct de vedere numai, apelul făcut de Ioan Mărculescu câtă a fi admis în parte;

Având în vedere că intimatul declară că, deși co-debitorul Ștefan D. Anton, nu a făcut apel, totuși își reduce pretențiunea sa față de dânsul tot la suma de lei 9.023 bani 10; că, astfel fiind, ambii creditor¹ urmează a fi condamnați numai la această sumă;

Având în vedere și cheltuelile de judecată acordate de tribunal, pe care Curtea le menține fără a mai acorda altele în apel.

Pentru aceste motive, admite în parte apelul, etc

Semnați: Oscar N. Nicolescu, V. Antinescu, St. Mladoveanu, Em. Miculescu, Ef. Antonescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI SUCEAVA

Audiența dela 3 Aprilie 1913

Președinta d-lui I. I. Beștelei, judecător de sedință

Lucien Holoney cu Maria Meyerhofer și alții

STINGEREA PRICINILOR. — CERERE FĂCUTĂ ÎN INSTANȚĂ. — PĂRȚI PRIGONITOARE. — EFECTUL STINGEREI. — ART. 260 AL. 1 PR. CIV. IMOBIL. RURAL. — SUCCESIUNE. — STRĂINI. — CALITATE DE A RECLAMA. — ÎMPĂMÂNTENIRE POSTERIOARĂ. — ART. 654 COD. CIV. IMOBIL. RURAL. — SUCCESIUNE. — STRĂINI. — DREPTUL LA VALOARE. — VÂNZARE FĂCUTĂ LA ROMÂNI. — ART. 7 § V DIN CONSTITUȚIUNE.

1° Odată ce părțile prigonitoare s'au prezentat înaintea instanței și au declarat că nu mai au nici o pretenție una contra alteia, cerând stingerea pricinei, ele nu mai pot reveni asupra drepturilor deduse în judecată, care s'au stins desăvârșit prin efectul declarațiunii făcute.

2° Când acel care reclamă moștenirea unui imobil rural, era, la deschiderea succesiunii, strein și incapabil de a dobândi un asemenea imobil, el nu are calitatea de a porni o atare acțiune,

măcar că mai târziu a devenit cetățean român prin împământanire, căci potrivit art. 654 cod. civil, vocațiunea la succesiune se cere a o avea din momentul deschiderii succesiunii.

3° Streinii cari nu au dreptul de a poseda imobile rurale în România, dobândind asemenea imobile prin succesiune, nu pot beneficia decât de valoarea lor și deci urmează a fi vândute la români sau naturalizați capabili de a le stăpâni.

No. 124. — S'au prezentat : reclamantul în persoană și pârâții H. Economos, prin d-nii avocați Gr. Trancu-Iași și S. Rosental; Creditul funciar rural prin d-l avocat I. D. Filitti; d-l I. G. Dorobanțu, prin d-l avocat I. G. Diamandi; și d-na Meyerhofer prin d-l avocat Al. Stănculescu.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea intentată de Lucien Holonay, avocat, domiciliat în București, strada Lipscani No. 88, prin petiția înregistrată la No. 1660 din 1911, și prin cererea suplimentară înregistrată la No. 10670 din 1912, contra d-lor Maria Meyerhofer, din Berlin, Hector D. Economos din Mărășești, județul Putna, societatea «Avântul» din București și Froim Fisher din Iași, proces în care Hector D. Economos, a chemat în garanție pe Leon Costiner, din Botoșani, iar prima societate de Credit funciar român din București și d-l Ilie S. Nicolescu-Dorobanțu și N. Filitis din București, au făcut cereri de intervenție;

Având în vedere desbaterile urmate în cauză și rezumatele de consluziuni scrise aflate la dosar, din care rezultă următoarele : Samuel Meyerhofer, devenit cetățean român prin naturalizare, încetând din viață lasă între altă avere și moșia Sirețelu-Lespezi din comuna Stolniceni-Ghițescu acest județ, iar ca moștenitori doi copii, Leontina, astăzi căsătorită Rosenberg, născută posterior naturalizărei, și d-rul Wilhelm Meyerhofer, născut anterior naturalizărei.

În luna Septembrie 1906, încetează din viață și d-rul Wilhelm Meyerhofer, care prin testamentul făcut în Kissingen la 15 August 1904, institue legatară universală asupra averii sale pe soția sa Maria Meyerhofer care, după ce este pusă în posesiunea averii, cesionează drepturile sale succesoriale asupra jumătății din moșia Sirețelu-Lespezi, moștenită dela soțul ei, d-lui Leon Costiner, cetățean român, iar d-na

Leontina Rotenberg, recunoscând de bun și valabil testamentul fratelui său, dr. Wilhelm Meyerhofer, și vânzarea jumătății moșiei făcută de legatară sa universală, vinde și dânsa c. alaltă jumătate tot d-lui Leon Costiner, care cu chipul acesta devine proprietarul întregii moșii Sirețelu-Lespezi.

Pe când d-l Leon Costiner deținea moșia, d-l Lucien Holonay, reclamantul de azi, intentă la 22 Februarie 1907 la acest tribunal, acțiune contra d-lui Costiner prin care revendică moșia Sirețelu în calitate de moștenitor de sânge al defunctului dr. Wilhelm Meyerhofer, iar prin petiția din 20 Octombrie 1907, reclamantul declară că se dezistă și-și retrage acțiunea în revendicare a moșiei Sirețelu și că recunoaște de bună și opozabilă trecerea acestei proprietăți către d-l Costiner, pe care-l consideră ca absolut și exclusiv proprietar a părții din această moșie, cumpărată de d-sa dela d-na Maria Meyerhofer, legatară universală a defunctului său soț, dr. Wilhelm Meyerhofer, și cere închiderea dosarului, cerere la care se asociază, prin aceeași petiție și d-l Costiner, iar tribunalul luând act de aceste declarațiuni făcute și oral înaintea sa, prin jurnalul No. 4638 din 4 Octombrie 1907, pe baza art. 260 pr. civilă, dispune stingerea acțiunii și închiderea dosarului.

În urma acestora, d-l Leon Costiner, vinde moșia d-lui Hector Economos, iar acesta la rândul său o vinde societății «Avântul» din București, care și dânsa vinde o parte d-lor Ilie I. Nicolescu-Dorobanțu și Nicolae T. Filitis, iar pădurea o vinde d-lui Froim Fischer.

Având în vedere că, astăzi, reclamantul Lucien Holonay cere anularea testamentului defunctului dr. Wilhelm Meyerhofer, prin care institue legatară universală pe soția sa — pârâta Maria Meyerhofer — și deschiderea succesiunii ab intestat în favoarea sa, pentru motivul că atât Wilhelm Meyerhofer cât și soția sa, fiind străini, după art. 7 § 5 din Constituție, nu puteau dobândi imobile rurale; că, deși Maria Meyerhofer, e instituită legatară universală, dânsa nu e decât o legatară cu titlu particular, căci în succesiune nu era altă avere decât moșia Sirețelu, iar calitatea în care cere nulitatea testamentului e aceea de rudă de sânge în grad succesibil, susținând că tatăl său este văr primar cu defunctul Wilhelm Meyerhofer;

Că, nulitatea fiind de ordine publică, orice persoană interesată o poate invoca și oricând, și deci dânsul în calitate de rudă are actualmente un interes pur material;

Având în vedere că pârâții au opus reclamantului mai multe fine de neprimire și anume :

1. Au contestat reclamantului dreptul de a face acțiunea de față, de oarece în anul 1907 reclamantul, în aceeași calitate de rudă de sânge, intentând la acest tribunal o acțiune contra lui Leon Costiner prin care cerea să se declare nulă vânzarea aceleiași moșii din litigiu, Sirețelu, făcută acestuia, de către Maria Meyerhofer, și pe care aceasta a avut-o dela soțul său dr. Wilhelm Meyerhofer, prin testamentul a cărui anulare se cere, invocând aceleași motive, nulitatea testamentului bazată pe prohibițiunea art. 7 § 5 din Constituție, întrucât testatorul cât și soția sa erau străini, și prin jurnalul acestui tribunal din 4 Octombrie, acelaș an, în urma cererii făcută prin petiția înregistrată la No. 13546, și prezentată de ambele părți litigante, prin care reclamantul declară că se desistă și-și retrage acea acțiune, recunoscând de bună și opozabilă lui trecerea acestei proprietăți pârâtului Costiner, și la care cerere a consimțit și pârâtul, s'a declarat stinsă acea acțiune conform art. 260 al. 1 din procedura civilă;

Având în vedere că reclamantul a susținut că, cu acea ocaziune numai dezistându-se, retrăgând acea acțiune conform art. 260 pr. civilă, prin jurnalul menționat s'a stins numai acea acțiune, nu și dreptul de a face o altă acțiune, cum este cea din speță, și care diferă de aceea prin faptul că aceasta este o acțiune personală, având de obiect nulitatea testamentului, pe când aceea era o acțiune reală în revendicare;

Având în vedere că declarațiunile făcute atât de reclamantul de azi cât și de pârâtul Costiner, chemat în garanție în acțiunea de față de către Hector D. Economos, prin petiția înregistrată la No. 13546, ce a determinat stingerea acțiunii reclamantului din 1907, având caracterul unei tranzacțiuni, de oarece se fac recunoașteri de drepturi și renunțări la orice pretențiuni sub orice denumiri, rezultă cu suficiență că intențiunea părților a fost de a curma orice proces, iar nu numai o simplă dezistare cum pretinde reclamantul;

Că, pe baza acelei declarațiuni, tribunalul conformându-se dispozițiunilor art. 260 al. 1 pr. civilă,

care zice : « o pricină se stinge, când prigonitoarele părți capabile de a dispune de drepturile lor, prin act scris declară că nu mai au nici o pretențiune una în contra alteia, și cer stingerea acelei acțiuni », stingere al cărei efect, după cum reese din expunerea de motive a legii procedurii civile din 1900, este de a stinge un proces în mod desăvârșit;

Că, astfel fiind, reclamantul nu mai are dreptul a reveni astăzi și sub forma acțiunii de față, în aceeași calitate de rudă de sânge, având aceeași tendință, anularea testamentului, atât în contra legatarii Maria Meyerhofer al cărei drept de proprietate îl transmisese lui Leon Costiner prin vânzare, cât și contra hoilor achizitori, cari fiind niște reprezentanți ai acestuia prin transmisiunile succesive, se bucură de aceleași drepturi. Prin urmare, finele de neprimire ridicat de pârât privindu-se fundat, atrage respingerea acțiunii de față;

Având în vedere că pârâții, în al doilea rând, au opus lipsa de calitate a reclamantului de a face această acțiune bazată pe două considerațiuni :

a) Pentru că la epoca încetării din viață atât a bătrânului Meyerhofer cât și a fiului său, dr. Vilhelm Meyerhofer, reclamantul era străin neîmpământenit.

Având în vedere că, motivul pentru care cere nulitatea testamentului, în ce privește moșia Sirețelu, este că atât testatorul dr. Vilhelm Meyerhofer, cât și legatara soția sa, fiind străini, conform art. 7 § 5 din Constituție nu puteau dobândi imobile rurale;

Având în vedere că, pe cât timp reclamantul era tot așa de străin ca și testatorul și legatara la epoca deschiderii succesiunii atât a lui Samuel cât și a fiului său dr. Vilhelm Meyerhofer, fapt necontestat de reclamant, și fiind deci conform motivului invocat tot așa de incapabil pentru a succede un imobil rural, n'are calitate în acțiunea de față, măcar că mai târziu a devenit cetățean român prin împământenire, căci conform art. 654 cod. civil vocațiunea la o succesiune se cere a o avea din momentul deschiderii succesiunii;

Având în vedere că, pârâții au mai opus lipsa de calitate a reclamantului rezultată din împrejurarea că, dacă motivul invocat de reclamant, sprijinit pe art. 7 § 5 din Constituție, s'ar găsi întemeiat, jumătate din moșia Sirețelu pe care n'ar fi putut-o moșteni din această cauză dr. Vilhelm Meyerhofer, fiind

că era străin, s'ar cuveni surorii sale Leontina Rotenberg, româncă, fiind născută posterior naturalizării tatălui său, bătrânul Samuel Meyerhafer, fiind ruda cea mai apropiată, iar nici decum reclamantului, care fiind, cum am arătat, nepot de văr, este înălăturat dela moștenire, fiind rudă mai depărtată;

Având în vedere că rudele mai depărtate, în virtutea dreptului ce le conferă legătura de rudenie cu defunctul în grad succesibil, prin inacțiunea unei rude mai apropiate, putând accepta o succesiune și aceasta pentru motivul că rudele mai depărtate, neavând nici un mijloc de a forța pe cele mai apropiate, cari au facultatea 30 ani de a accepta sau repudia o succesiune, pentru a se pronunța într'un fel sau altul, dacă ar aștepta curgerea acestui timp, s'ar prescrie și dreptul lor mai înainte de a-l fi exercitat, pentru aceași rezon pot intenta orice acțiuni și revendica o moștenire din mâna terților;

Având în vedere însă că, în speță, moștenitoarea cea mai apropiată, Leontina Rotenberg, indicată de părți, după cum rezultă din actul de vânzare autenticat la No. 1039 și transcris No. 1467 din 1906, a vândut dreptul părții sale din moșia Sirețelu către același Leon Costiner, n'a stat în inacțiune, întrucât a recunoscut de bună și valabilă atât calitatea de legatară universală a soției fratelui său dr. Wilhelm Meyerhofer, cât și cesiunea drepturilor acesteia succesoriale în moșia Sirețelu, fără a mai avea nici o pretențiune, și deci astfel fiind, reclamantul care precum pretinde că era nepot de văr cu defunctul dr. Wilhelm Meyerhofer, fiind rudă mai depărtată, nu mai are calitatea de a face această acțiune;

Că, astfel fiind, acțiunea urmează a fi respinsă și din acest punct de vedere.

In fond,

Având în vedere că reclamantul prin acțiunea de față cere a se declara nul testamentul lăsat de dr. Wilhelm Meyerhofer, prin care institue ca legatară universală pe soția sa Maria Meyerhofer, în ce privește moșia Sirețelu, pentru motivul că testatorul Wilhelm Meyerhofer era străin, fiind născut înaintea naturalizării tatălui său, și deci incapabil conform art. 7 § 5 din Constituție să succeadă și să transmită soției sale, care era tot străină, un imobil rural;

Având în vedere că, conform art. 644 din codul civil, proprietatea bunurilor în general se dobândește

în afară de alte moduri și prin succesiuni și legate;

Că, atât prin codul civil cât și prin Constituție nu se face nici o distincțiune în privința vocațiunei moștenitorilor străini la o succesiune și deci și aceștia se bucură de aceleași drepturi succesibile ca și românii;

Că, dacă prin art. 7 § 5 din Constituție s'a prevăzut că numai românii sau cei naturalizați români pot dobândi imobile rurale, din această dispozițiune care a fost edictată în interesul ca străini să nu poată poseda imobile rurale, nu se poate deduce voința legii de a exclude pe străini dela moștenirea unor asemenea bunuri, fără să existe un text expres de lege;

Că, înțelesul acestei prohibițiuni din Constituție fiind numai ca străinii să nu poată poseda imobile rurale în România, rezultă că atât un succesor ab intestat, cât și un legatar universal, devenind proprietari ai unor imobile rurale succesoriale, nu pot beneficia decât de valoarea lor și deci urmează a le vinde;

Având în vedere că, în speța noastră, testatorul dr. Wilhelm Meyerhofer uzând de dreptul ce conferă codul civil, prin testamentul său a instituit ca legatară universală pe soția sa asupra întregii sale averi, în care se găsea și o parte din moșia Sirețelu, imobil rural;

Că, dacă streinii n'au decât dreptul la valoarea imobilului rural succesoral, și numitul testator neavând decât dreptul la valoarea moșiei Sirețelu sus menționată, acelaș drept l-a transmis și soției sale, care și aceasta fiind străină, l-a realizat prin cesiunea făcută lui Leon Costiner, care era român naturalizat, și deci în modul acesta nu s'a adus nici o știrbire dispozițiunilor art. 7 § 5 din Constituție;

Că, în afara de aceasta, întrucât după cum arătam mai sus, scopul art. 7 § 5 din Constituție, fiind prevăzut în interesul de ordine publică ca străinii să nu poseadă imobile rurale în România, și de oarece astăzi imobilul în litigiu se stăpânește de societatea română «Avântul», Ilie I. Nicolescu-Dorobanțu și Nicolae T. Filitis, cari sunt români, așa că în actuala stăpânire ordinea publică nu mai este atinsă, dispozițiunile sus menționatului text din Constituție, au fost satisfăcute, cu toate că vreodată unii din autorii actualilor detentori erau străini;

Că, față cu cele sus expuse, acțiunea intentată de Lucien Holonay fiind neîntemeiată, urmează să fie respinsă.

Statuând și asupra cererii de cheltueli de judecată, tribunalul apreciind le fixează la suma de 500 lei, adică câte una sută lei fiecăreia dintre părțile prezente.

Pentru aceste considarente, redactate de dl judecător I. I. Beștelei, respinge ca neîntemeiată acțiunea, etc.

Semnați: I. I. Beștelei, I. A. Floareș.

Observațiune. — După cum se vede, obiectul acțiunii judecătorești prin hotărârea de mai sus, constă în cererea de anulare a testamentului prin care W. Meyerhofer, institue pe soția sa legatară universală asupra averii sale, în care se coprindea și moșia Sirețelu-Lespezi, ipotecată la Creditul rural pentru 720.000 lei, de către L. Costiner, achizitor posterior.

Temeiurile acțiunii reclamantului erau: că testatorul W. Meyerhofer era străin, fiind născut anterior naturalizării tatălui său Samuel Meyerhofer, dela care moșia rămăsese moștenire atât lui W. Meyerhofer cât și surorii sale Leontina Rottenberg.

Că, testatorul fiind străin, era incapabil să poseadă pământ rural și deci incapabil să transmită soției sale (străină ca și dânsul) acelaș pământ rural;

Că după art. 7 § 5 din Constituție, testamentul lui W. Meyerhofer, nu poate rămâne în picioare și trebuie declarat nul, pentru ca astfel reclamantul, după ce va stabili gradul său de rudenie, să se poată prezenta la moștenire.

Contra acțiunii, defendorii au formulat următoarele obiecțiuni:

1. Stingerea acțiunii intentată la 1907, de reclamant contra lui Leon Costiner (autorul juridic al lui H. Economos);

2. Lipsa calității reclamantului de a face acțiune, bazat pe art. 7 din Constituție, fiindcă la 1906, când s'a deschis succesiunea lui W. Meyerhofer, reclamantul era încă străin;

3. Că, în sistemul jurisprudenței Înaltei Curți de casație, străinul moștenitor ab intestat sau testat, are dreptul la valoarea imobilului rural, adică e în drept să culeagă moștenirea cu obligațiunea de a vinde imobilul rural spre a realiza valoarea lui;

4. Nejustificarea legală a acțiunii, care tinde la proclamarea pură și simplă a nulității testamentului, fără a conchide îndată la o condamnare concretă contra defenditorilor;

5. Lipsa calității reclamantului de a intenta acțiunea, întrucât n'are și nu poate avea vocațiune la moștenire, pentru cuvântul că, în ipoteza chiar a anulării testamentului, jumătate din moșia testată și reclamată, s'ar cuveni surorii testatorului, Leontina Rottenberg.

Prima chestiune rezolvată este relativă la efectul stingerei procesului anterior.

Care este efectul juridic al stingerei unei pricini după art. 260 pr. civilă? Lucrul este lămurit prin ultimul aliniat al acestui text, după care în cazul când *reclamantul singur* se prezintă și declară că se lasă de proces, poate porni un nou proces, dacă dreptul nu i s'a prescris.

Prin urmare, legiuitorul permite unui reclamant să pornească un nou proces, numai dacă mai înainte s'a lăsat de el din singura lui voință, dar nu și în cazul când *s'a învoit cu defendorul* și amândoi au declarat la tribunal că numai au pretențiuni unul contra altuia.

Acelaș lucru îl lămurește legiuitorul și prin expresiunile ce întrebunțează în textul articolului «*că părțile dispun de drepturile lor*». Or, odată ce părțile au dispus de aceste drepturi, ele nu mai pot reveni asupra lor, nu le mai pot repune în discuțiune, fiind că drepturile de care au dispus nu le mai aparțin.

Expunerea de motive a legiuitorului zice că, în condițiunile al. 1 din art. 260, procesul se stinge desăvârșit.

Trecem la chestiunea proibițiunii din art. 7 § 5 al Constituțiunii. Dispoziția cunoscută a Constituțiunii românești este o măsură tutelară, de ordine politică, pentru protecțiunea Statului român.

S'a crezut necesar — pentru un Stat mic și înconjurat de puteri rivale și cuceritoare; pentru o naționalitate abia deșteptată la viața politică — s'a crezut necesar să se împedice străinii, cari n'au obținut naturalizarea lor ca cetățeni români, să stăpânească imobile rurale, să câștige o parte din puterea și autoritatea socială a Statului român, fiindcă asemenea putere și autoritate, putând fi indirect exercitate de Statul cărui ar aparține străinul, ar constitui un

pericol pentru puterea teritorială a Statului român, și un pericol pentru păstrarea naționalității, din cauza stabilirii în țară a unui număr prea mare de asemenea străini atrași de foloasele mari ale proprietății rurale.

Aceasta a fost preocuparea oamenilor politiei, autorii dispozițiunii constituționale în cestiune; și aceasta a fost motivul legiuitorului constituant.

De aceea, punctul de vedere politic și național, care importă în cauză, este ca *străinul să nu stăpânească pământ rural și să nu exercite atributul esențial al proprietății, adică posesiunea și deținerea sub puterea sa a pământului.*

Interpretarea art. 7 § 5 din Constituție, a dat naștere dela început controversei și unei dificultăți principale în materie de moștenire.

O interpretare prea strâmtă și literară a textului constituțional ducea la un rezultat neînchipuit de grav, adică la *spoliațiune*; căci dacă străinul nu poate moșteni un imobil rural, atunci *românca măritată cu un străin* (devenită străină) se găsește desmoștenită, și perde beneficiul legitim al dobândirii averei dela tatăl său, deși dreptul de moștenire este întemeiat tocmai pe raportul rudeniei și pe afecțiunea de sânge. De asemenea, străinul, în favoarea căruia se deschide în mod normal dreptul de succesiune, este privat de beneficiul aceluiași drept. În toate cazurile ar exista o *spoliațiune*.

Și tocmai din cauza gravelor consecințe ale unei asemenea interpretări, s'a cercetat cestiunea cu toată seriozitatea, și Inalta noastră Curte de casație, reguloare a jurisprudenței, a admis și consacrat astăzi definitiv, în secțiuni-unite, sistemul după care străinul, moștenitor ab intestat sau testat, are dreptul la valoarea imobilului, așa că străinul dobândește în patrimoniul său imobilul, dar nu-l poate stăpâni și este obligat a-l vinde pentru a realiza valoarea lui.

Temeiul juridic al acestei interpretări se poate formula astfel: dispozițiunea din art. 7 al Constituțiunei, posterioară codului civil, n'a abrogat dispozițiile acestui cod în materie de moștenire și de devoluțiune a bunurilor, n'a schimbat ordinea succesiunilor, n'a creiat o *incapacitate specială de a moșteni*.

Străinul rămâne în drept să moștenească, să culeagă moștenirea deschisă în folosul lui, fiindcă dreptul

de moștenire este un drept civil, și după codul civil străinii străinii se bucură de aceleași drepturi civile de care se bucură românii.

Și dacă străinul are dreptul de moștenire, el dobândește proprietatea imobilului rural moștenit, întru cât după art. 644 cod. civil, succesiunea este un mod de a dobândi proprietatea.

Apoi, proprietatea sau dreptul de proprietate asupra imobilului rural, fiind dobândite de moștenitorul străin și intrând în patrimoniul său, el poate dispune de acest drept de proprietate al său, dar cu această *restricțiune*, care este o *obligațiune pentru dânsul*, de a vinde imobilul spre a realiza valoarea lui, întrucât el nu trebuie să stăpânească o parte din teritoriul țării.

Obligațiunea de a vinde, impusă în sistemul admis de Inalta Curte de casație, este încă odată recunoașterea dreptului de proprietate al străinului, căci fără acest drept nu ar putea vinde și transmite proprietatea imobilului.

Vânzarea se face, bine înțeles, către un român, capabil să stăpânească un imobil rural, dar valoarea aparține străinului.

Este drept, însă, că s'a ivit întrebarea: în ce termen se va vinde imobilul? În astă privință nu există termen, de oarece legea nu l'a prevăzut; dar obligațiunea nu este fără sancțiune practică. Într'adevăr, străinul nu poate ipoteca; moștenitorul român sau cel în drept a stăpâni imobilul poate, direct sau indirect, să silească prin justiție pe străin a vinde imobilul. Puterea publică are mijloace să împedecă stăpânirea de fapt a străinului, ce de altmintreli e rară, excepțională, și prin raritatea ei mai puțin vătămătoare decât stăpânirea arendașilor străini, care erau destul de numeroși până în zilele noastre, și mai sunt încă și după reforma agrară dela 1907.

Așa dar W. Meyerhofer a dobândit în patrimoniul său dreptul de proprietate asupra jumătății din moșia Sirețelu-Lespezi; că, el având acest drept în patrimoniul său, a putut, înainte de a realiza valoarea lui, să-l transmită prin testament soției sale, sub aceiași condițiune de a vinde și de a realiza valoarea imobilului, lucru care a avut loc, fiindcă Maria Meyerhofer a vândut jumătate din moșia soțului său lui Leon Costiner, cetățean român.

Ioan D. Filitti